

LICENCA COBISS

Predavanje pri predmetu
Katalogizacija

Pripravila doc. dr. Marija Petek

Izobraževanje knjižničarjev

- Brez formalnega izobraževanja
 - gimnazijska matura (strokovno delo)
 - fakultetna diploma (vodenje)
- Knjižničarski tečaj: 5-mesečni (1947 in 1949)
- Knjižničarska šola: 1-letna (1957/58 in 1963/64)
- Redni študij knjižničarstva na Pedagoški akademiji v Ljubljani, 2-letni in 2-predmetni (1964/65)
- Redni študij bibliotekarstva na Oddelku za bibliotekarstvo FF, 4-letni, 2-predmetni (1988/89), kasneje tudi 1-predmetni, magistrski in doktorski, danes bolonjski študij

Strokovni (bibliotekarski) izpit

- Zakon o knjižničarstvu, 2001: strokovni delavci v knjižnicah, ki izvajajo javno službo na področju knjižničarstva, morajo opraviti strokovni izpit
- Komisija za priznavanje kvalifikacij bibliotekarske stroke – NUK
- Od 1950 naprej

Strokovni (bibliotekarski) izpit

- Splošni del
- Strokovni del
 - Zgodovina knjige in knjižnic
 - Splošna organizacija knjižnic in knjižničarstva
 - Notranja organizacija in delo knjižnic: **katalogizacija**
 - Bibliografija
 - Zaščita knjižničnega gradiva itd.

Strokovni (bibliotekarski) izpit

- **Ni del študijskega programa**
- Zaključeno pripravništvo (6 mesecev)
- Predpisana doba strokovnega usposabljanja (če ob zaposlitvi v knjižnici nisi več pripravnik)
- Zaposleni v programu javnih del

Strokovni (bibliotekarski) izpit

- Pripravljalni tečaji v NUK-u
- Letno 70-100 kandidatov, največ iz splošnih knjižnic
- **Pogoj za pridobitev licence COBISS**

Šolski knjižničarji

- Drugačen sistem strokovnih izpitov in pridobivanja nazivov
- Izpit iz vzgoje in izobraževanja - Ministrstvo za šolstvo in šport

Licenca COBISS

- **Dovoljenje za vzajemno katalogizacijo**
- 1988: 5-dnevni tečaj, ki ga je izvajal IZUM
- 1993: tečaji, testni zapisi, NUK + IZUM
- 2001: Zakon o knjižničarstvu (bibliotekarski izpit, tečaji, preizkus znanja)
- 2004: Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo
- 2008: nov **Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo**

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Izdal minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v soglasju z ministrom za kulturo na podlagi 42. čl. Zakona o knjižničarstvu (UL RS št. 87/01 in 96/02)
- Določa pogoje in postopke za pridobitev in odvzem licence ter način vodenja evidenc o izdanih in odvzetih licencah

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Licenca dokazuje usposobljenost za kreiranje bibliografskih zapisov vključno z vsebinsko obdelavo in s pripadajočimi normativnimi zapisi v sistemu COBISS
- Licenco izda ali odvzame IZUM v soglasju z NUK-om

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

1. Bibliotekarski izpit
2. Usposabljanje za vzajemno katalogizacijo:
 - Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – kreiranje zapisov (IZUM)
 - Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za aktivne udeležence sistema COBISS.SI (NUK)
3. Kreirati 30 bibliografskih zapisov za monografske publikacije s pripadajočimi normativnimi zapisi v testnem okolju COBISS
4. Preizkus znanja pred komisijo (kreirati 4 zapise, ustni zagovor po potrebi):
“opravil/ni opravil”
 - Preizkus znanja se lahko ponavlja 3x, nato ponovna udeležba na tečajih in kreiranje novih 30 zapisov

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- IZUM preveri zapise, ali so kreirani v skladu s formatom MARC
- NUK preveri zapise, ali so kreirani v skladu z veljavnimi katalogizacijskimi pravili

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Uspešen preizkus znanja: licenca, uporabniško ime in geslo za kreiranje bibliografskih zapisov za monografske publikacije
- Pogoji za kreiranje zapisov za druge vrste gradiva: tečajji (NUK, IZUM)

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Potrebno stalno strokovno izobraževanje katalogizatorjev
- Redaktorji zadolženi za spremljanje kakovosti bibliografskih in normativnih zapisov: 2x letno preverjanje 50 naključno izbranih bibliografskih in pripadajočih normativnih zapisov – o napakah se obvesti kreatorja in organizacijo, v kateri je zaposlen

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Imetnik licence mora v 3 letih s kreiranjem (3 kreditne točke) in dopolnjevanjem zapisov (1 točka) zbrati najmanj 200 točk, sicer licenca preneha

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

□ Odvzem licence:

- Licenca preneha, če njen imetnik več kot 3 leta ne kreira novih bibliografskih zapisov
- Če se ugotovijo napake tudi po tretjem opozorilu, se predlaga odvzem licence
- Če imetnik licence svoje uporabniško ime in geslo s pooblastili razkrije drugi osebi, se lahko licenca odvzame za dobo 3 let

Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo

- Odvzem licence:
 - Odvzem uporabniškega imena in gesla
- Oseba, ki ji je bila licenca odvzeta, mora za ponovno pridobitev licence ponoviti ves postopek
- Oseba, ki ji je licenca prenehala, mora za ponovno pridobitev opraviti preizkus znanja najkasneje v 2 letih od prenehanja, sicer mora ponoviti ves postopek

*Ugotavljanje usposobljenosti za vzajemno katalogizacijo
COBISS.SI (IZUM/NUK, 21. 6. 2012)*

<http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=21&file=licence&type=licence>

□ **Prehod na COBISS3/Katalogizacijo**

http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/PrehodNaCOBISS3Katalogizacijov10.pdf

Dovoljenja/pooblastila

- A - monografske publikacije
 - A1 – brez pooblastila za prevzemanje zapisov iz WorldCat
 - A2 – s pooblastilom za prevzemanje zapisov iz WorldCat
- B - sestavni deli in kontinuirani viri
 - B 1 – sestavni deli
 - B2 – kontinuirani viri
- C – neknjžno gradivo
- D – antikvarno gradivo

Zakaj licenca COBISS?

- Podatki za leto 2003 (Seljak, 2004):
188.342 bibliografskih zapisov v COBIB-u pod 642 različnimi uporabniškimi imeni iz 210 knjižnic
→ Vsaka knjižnica ima 3 knjižničarje z licenco
- Od 2004-2006 podeljenih 110 novih licenc (Seljak, 2006)

Zakaj licenca COBISS?

- Ali mora vsak bibliotekar imeti licenco?
- Ali naj ima licenco samo katalogizator?

Zakaj licenca COBISS?

- Kakovost bibliografskih in normativnih zapisov (Seljak, 2006)
 - Neskladnost med zapisi v COBIB-u in lokalnih bazah
 - Naključno preverjanje zapisov:
 - 77% napake (53% večje in 24% manjše)
 - 18% ustrezna kakovost
 - 5% neocenjeno

Literatura

- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo. V: Uradni list Republike Slovenije, št. 107/2008
- **Ugotavljanje usposobljenosti za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS.SI (IZUM/NUK, 21. 6. 2012)** <http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=21&file=licence&type=licence>
- Prehod na COBISS3/Katalogizacijo

http://home.izum.si/IZUM/program_izobrazevanja/COBISS3_Katalogizacija/PrehodNaCOBIS3KatalogizacijoV10.pdf
- Seljak, M.: Usposabljanje knjižničarjev za delo v sistemu COBISS (2004)
http://home.izum.si/COBISS/OZ/2004_3/html/clanek_07.html
- Seljak, M.: Izvajanje določil Pravilnika o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo v sistemu COBISS (2006)
http://home.izum.si/COBISS/OZ/2006_4/html/clanek_17.html